

Dosežki, izzivi in glavni rezultati v letu 2019

Pomembni poudarki iz letnega poročila direktorice

Pregled vsebuje izbor ključnih dejavnosti v letu 2019 in nikakor ne predstavlja celotnega obsega dela centra ECDC in vseh njegovih dosežkov v tem letu. Podroben pregled vseh dejavnosti centra ECDC, njegovih organizacijskih in upravnih struktur ter delovnega načrta je na voljo v celotni različici letnega poročila.

<https://ecdc.europa.eu/en/publications-data/annual-report-director-2019>

Predlagani primer sklicevanja:

Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni. Dosežki, izzivi in glavni rezultati – 2019: Pomembni poudarki iz letnega poročila direktorice. Stockholm: ECDC; 2020.

ISBN 978-92-9498-474-6 (PDF)

ISSN 2529-6159 (PDF)

doi 10.2900/4759 (PDF)

Kataloška številka TQ-AX-20-001-SL-N (PDF)

© European Centre for Disease Prevention and Control, 2020

Vse slike © ECDC, razen slik z nekomercialnimi licencami (cc) Creative Commons (CC BY-NC 4.0) naslednjih uporabnikov spletnega mesta Flickr.com: NIAID (stran 6); Pandiyan V (stran 8, na vrhu); Luke Dennison (stran 8, na dnu); Oregon Department of Agriculture (stran 10, na vrhu); Alexandra E. Rust (stran 10, na dnu); Anders Pearson (stran 16, na vrhu); Nicolas Nova (strani 24, 25).

Razmnoževanje je dovoljeno z navedbo vira.

Fotografije v tej publikaciji, ki so avtorsko zaščitene, se brez izrecnega dovoljenja imetnika avtorskih pravic ne smejo uporabljati za druge namene kot za to publikacijo.

Dosežki, izzivi in glavni rezultati v letu 2019

Pomembni poudarki iz letnega poročila direktorice

Vsebina

Predgovor.....	3
Uvod	3
ECDC – Evropska agencija za javno zdravje	5
Evropski pristop k spremljanju bolezni	5
Programi centra ECDC na področju bolezni: podatki za pripravljenost, preprečevanje in odzivanje	5
Grožnja protimikrobne odpornosti	7
Prednostne naloge v letu 2019: virusa ebola in zika ter lymska borelioza	9
Izbruhi okužb, ki se prenašajo s hrano, zahtevajo evropski odziv	11
Nenehno naraščanje od leta 2010: sifilis	13
Cepite se!	15
Tuberkuloza: razširjenost in preprečevanje	17
Cepiva delujejo	19
Več podatkov, še hitreje in za več bolezni	21
Spremljanje bolezni	21
Obveščanje o epidemijah	21
Pripravljenost	23
Odzivanje	23
Znanstveno svetovanje	23
Mikrobiologija	25
Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni ter evropska javnozdravstvena skupnost	27
Usposabljanje na področju javnega zdravja	27
Obveščanje o javnozdravstvenih zadevah	28
Center ECDC v številkah	29

Predgovor predsednice upravnega odbora

Eden od glavnih dosežkov upravnega odbora v letu 2019 je bilo dokončanje tretje neodvisne zunanje ocene centra. Iz ocene je razviden napredek v zadnjih petih letih: v končnem poročilu omenjajo, da je center ECDC „uspešno podpiral prednostna področja EU in nacionalnih politik ter izkazal sposobnost za uspešno prilagajanje, kar potrjuje pomembnost in ustreznost njegovih dejavnosti“.

Upravni odbor je razpravljal tudi o dolgoročni strategiji centra ECDC za obdobje 2021–2023, ki bo odobrena pozneje letos.

V letu 2019 je center ECDC še naprej zagotavljal znanstveno in operativno podporo državam članicam in Evropski komisiji, tako da je:

- predložil 24 hitrih ocen tveganja ter nadgradil svoje procese in sisteme za spremljanje;
- ponudil tehnično podporo Evropski komisiji pri izvajanju Sklepa št. 1082/2013/EU o resnih čezmejnih nevarnostih za zdravje; v tem okviru je center ECDC posodobil tudi svoj „sistem zgodnjega obveščanja in odzivanja“;
- poslal skupino za odzivanje v Mozambik za podporo pri obvladovanju izbruha kolere; druga skupina je kot odziv na izbruh ebole odšla v Demokratično republiko Kongo.

V času, ko se svet sooča s pandemijo brez primere, je vloga Evropske komisije in centra ECDC ključna pri zagotavljanju zanesljivih podatkov in praktičnih možnosti za ublažitev za nosilce odločanja pri evropskem odzivu na covid-19.

Center ECDC je v zadnjih 15 letih izkazal nenehno rastočo sposobnost vzpostavljanja usklajenih, na dokazih temelječih standardov in metod za uporabo po vsej Evropi. Nenehna prizadevanja centra na področjih epidemiologije, spremljanja bolezni, preprečevanja nalezljivih bolezni in spodbujanja cepljenja so znatno prispevala k evropskemu javnemu zdravju. V času, ko se svet sooča s pandemijo brez primere, je vloga centra ECDC še bolj ključna pri zagotavljanju zanesljivih podatkov, izčrpnih ocen tveganja, možnosti za ublažitev in praktičnih navodil za nosilce odločanja pri evropskem odzivu na bolezen covid-19.

Dr. Anni-Riitta Virolainen-Julkunen
Predsednica upravnega odbora centra ECDC
26. februar 2020

Uvod direktorice

Leto 2019 je zaznamovalo mnogo sprememb, od katerih jih bo veliko vplivalo na naše delo v prihodnjih letih:

- upravni odbor je razpravljal o novi dolgoročni strategiji (2021–2027);
- s tretjo zunanjo oceno centra za obdobje med letoma 2013 in 2017 sta bila delo centra ECDC in njegova dodana vrednost za države članice v splošnem ocenjena zelo pozitivno;
- kot del pobude za *center ECDC naslednje generacije* je bila januarja 2020 oblikovana nova organizacijska shema, ki bo zagotovila učinkovito notranje sodelovanje;
- začelo se je delo v zvezi z dvema programoma: *programom e-zdravja in digitalnih tehnologij* ter *programom napovedi*. Zbrani so že prvi sklopi podatkov o e-zdravju.

Center ECDC je še naprej podpiral države članice in evropske institucije na področju nalezljivih bolezni: odzvali smo se na 34 zahtev Komisije in Evropskega parlamenta ter na spletnem mestu centra ECDC objavili več kot 200 znanstvenih dokumentov.

Glavni projekti v letu 2019 so zajemali preoblikovanje sistemov centra ECDC za spremljanje, oddajo informacijske tehnologije centra v zunanje izvajanje, ponovno zasnovano sistema zgodnjega obveščanja in odzivanja ter izboljššan dostop do sekvenciranja celotnega genoma za vse države članice.

Center ECDC je od septembra 2018 do februarja 2020 predsedoval mreži agencij EU, kar je bila odlična priložnost za večjo prepoznavnost, vključevanje v strateške izmenjave z drugimi agencijami in pomoč pri usklajevanju naših procesov, našemu vsakodnevemu delu pa je prineslo prijemljive koristi.

Vsem članom osebja centra ECDC se želim zahvaliti za odlično opravljeno delo. Hvaležna sem tudi našim številnim partnerjem v državah članicah in Evropski komisiji, ki neutrudno podpirajo naše delo.

Dr. Andrea Ammon
Direktorica centra ECDC
26. februar 2020

Zgoraj: Stavba centra ECDC v Solni na Švedskem

Spodaj: Vytenis Andriukaitis, komisar za zdravje in varno hrano, in direktorica centra ECDC Andrea Ammon pri nagovoru osebja 15. marca 2019

ECDC – Evropska agencija za javno zdravje

Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni (center ECDC), ki je bil ustanovljen leta 2005 in ima sedež v Stockholmu na Švedskem, je del mreže agencij EU, ki opravljajo tehnične in znanstvene naloge za pomoč institucijam EU pri odločanju in izvajanju politik. Agencije EU so decentralizirani organi, prisotni v skoraj vseh državah članicah EU.

Med naloge centra ECDC spada spremljanje skoraj 60 nalezljivih bolezni, od okužb z virusom HIV in aidsa do redkih zoonotskih bolezni. Poleg tega spodbuja cepljenje, proučuje vedenjske navade, ki vplivajo na zdravje, skrbi za kakovost laboratorijev po Evropi, usposablja javnozdravstvene epidemiologe iz vse Evrope ter obvešča ciljno občinstvo o vseh vidikih nalezljivih bolezni.

Konec leta 2019 je bilo v centru ECDC zaposlenih 268 stalnih uslužbencev, ki se ukvarjajo s področji spremljanja bolezni, odkrivanja izbruhov bolezni, znanstvenega svetovanja, informacijske tehnologije, obveščanja in upravnih zadev.

Evropski pristop k spremljanju bolezni

Center ECDC uporablja in vzdržuje tri glavne sisteme za spremljanje nalezljivih bolezni po Evropi. Vsak sistem je namenjen določenemu področju obvladovanja bolezni: EWRS (sistem zgodnjega obveščanja in odzivanja), EPIS

(sistem za obveščanje o epidemijah) in TESSy (sistem za spremljanje in statistiko bolezni).

- Sistem zgodnjega obveščanja in odzivanja (EWRS), ki je bil v obdobju 2018–2019 v celoti preoblikovan, je zaupen sistem, ki državam članicam in Evropski komisiji omogoča izmenjavo informacij o nevarnostih za zdravje, ki bi lahko vplivale na EU, ter usklajevanje ukrepov za odzivanje, potrebnih za zaščito javnega zdravja.
- Sistem za obveščanje o epidemijah (EPIS) je varna spletna komunikacijska platforma, ki znanstvenikom in strokovnjakom za javno zdravje omogoča izmenjavo epidemioloških informacij.
- Evropski sistem za spremljanje bolezni (TESSy) je zelo obsežen sistem za zbiranje podatkov o boleznih. Države članice EU/EGP redno pošiljajo svoje nacionalne podatke o nalezljivih boleznih, ki se nato zabeležijo v tem sistemu. Na podlagi teh podatkov lahko obiskovalci spletnega atlasa za spremljanje nalezljivih bolezni, ki ga upravlja center ECDC, pridobijo posodobljena poročila o spremljanju stanja in interaktivne zemljevide.

Center ECDC poleg tega podpira delo Evropske komisije in držav članic v Odboru EU za zdravstveno varnost, ki deluje kot svetovalna skupina za zdravstveno varnost na evropski ravni.

Zgoraj levo: Agencije EU imajo ključno vlogo pri zagotavljanju varnosti in dobrega počutja državljanov. Center ECDC je v letu 2019 predsedoval mreži agencij EU.

*Zgoraj desno: Sestanek delovne skupine centra ECDC v eni od novih konferenčnih sob
Spodaj: Vsakodnevno srečanje za okroglo mizo gosti skupina za obveščanje o epidemijah*

Medsebojno delovanje človeškega nevtrofilca in bakterije Klebsiella pneumoniae (rožnate barve), ki je odporna proti več zdravilom in povzroča resne bolnišnične okužbe

Programi centra ECDC na področju bolezni: podatki za pripravljenost, preprečevanje in odzivanje

Znanstveniki centra ECDC iz vseh držav članic EU, ki razpolagajo s podatki o skoraj 60 boleznih in zdravstvenih temah, lahko izdelajo podrobno sliko sedanjih (in preteklih) epidemioloških razmer v Evropi. Center

spremlja trende bolezni ter predlaga ukrepe za njihovo obvladovanje in preprečevanje izbruhov. Njegovo delo na področju bolezni je razdeljeno na „programme za posamezne bolezni“.

Grožnja protimikrobne odpornosti

Protimikrobna odpornost in okužbe, povezane z zdravstveno oskrbo (program ARHAI). Leta 2019 je center ECDC izdelal več hitrih ocen tveganja, ki so obravnavale izbruhe enterobakterij, odpornih proti karbapenemom – skupini antibiotikov zadnje izbire –, ki predstavljajo dokumentirano (ali vsaj potencialno) čezmejno grožnjo zdravju. Pri več teh izbruhih je bila za ugotavljanje genomske povezave med primeri ključnega pomena analiza sekvenciranja celotnega genoma izolatov.

Leta 2019 je center ECDC vzpostavil evropsko mrežo za spremljanje genov za protimikrobno odpornost, s krajšim nazivom mrežo EURGen-Net, namenjeno spremljanju – na podlagi sekvenciranja celotnega genoma – bakterij, ki so odporne proti več zdravilom in so pomembne za javno zdravje. Mrežo sestavljajo nacionalni referenčni laboratoriji (ali njihovi ustrezniki) iz 37 evropskih držav (vseh držav članic EU, Islandije, Norveške ter Bosne in Hercegovine, Kosova*, Črne gore, Severne Makedonije, Srbije, Turčije in Združenega kraljestva). Cilj je določiti geografsko porazdelitev ter populacijsko dinamiko bakterijskih klonov, odpornih proti več zdravilom, in elementov prenosljive odpornosti, da se ustvari podlaga

za oblikovanje politik ocen tveganja, preprečevanja in obvladovanja ter državam ponudi podpora pri krepitevi njihovih tehničnih zmogljivosti, s katerimi bodo lahko na podlagi sekvenciranja celotnega genoma spremljale bakterije, ki so odporne proti več zdravilom in bi lahko povzročile epidemijo.

Center ECDC je podprl konferenco AMR v Bukarešti 1. marca 2019 med predsedovanjem Romunije EU. Center ECDC je izvedel simulacijsko vajo, da bi preskusil usklajeni odziv držav članic in EU na pojav novega seva bakterije v bolnišničnem okolju, ki ga je izjemno težko zdraviti in je odporen proti številnim zdravilom. Center ECDC je skupaj z Organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) objavil informativno gradivo „Antimicrobial resistance – tackling the burden in the European Union“ (Protimikrobna odpornost – ukrepanje za odpravo bremena v Evropski uniji). V povezavi s svetovnim tednom ozaveščanja o antibiotikih, ki ga organizira Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) (in je potekal od 18. do 24. novembra 2019), je center ECDC 18. novembra izvedel 12. evropski dan ozaveščanja o antibiotikih, s tem pa spet poudaril pomen njihove preudarne uporabe.

** To poimenovanje ne posega v stališča glede statusa ter je skladno z RVSN 1244 in mnenjem Meddržavnega sodišča o Deklaraciji o neodvisnosti Kosova.*

Prednostne naloge v letu 2019: virusa ebola in zika ter lymska borelioza

Novonastale in vektorsko prenosljive bolezni (program EVD). Center ECDC je natančno spremljal deseti izbruh ebolavirusne bolezni v Demokratični republiki Kongo. Izbruh leta 2018 je bil največji izbruh ebole v zgodovini države in drugi največji, ki je bil kadar koli zabeležen na svetu. Ob znatnem stopnjevanju izbruha je center ECDC – v obdobju več tednov – izdal pet posodobitev svoje hitre ocene tveganja. Od oktobra dalje je Center ECDC v Demokratično republiko Kongo napotil več strokovnjakov za podporo Generalnemu direktoratu za evropsko civilno zaščito in evropske operacije humanitarne pomoči.

Center ECDC je spremljal prvi avtohtoni prenos virusa zika, ki je bil zaznan v Evropi in do katerega je prišlo v Franciji avgusta 2019, ter izvedel hitro oceno tveganja. Na srečo so preiskave francoskih oblasti pokazale, da se virus ni razširil naprej. Center ECDC je izdelal tudi več hitrih ocen tveganja o izbruhu okužb z virusom mrzlice doline Rift na otočju Mayotte (francoskem čezmorskem ozemlju) in o avtohtonih primerih mrzlice denga v Španiji in Franciji.

Center je analiziral podatke o spremljanju lymske nevroborelioze iz leta 2018. Odbor zunanjih strokovnjakov je ocenil zahteve za izvajanje resolucije Evropskega parlamenta o lymski boreliozi iz leta 2018 in podal informacije o tem, kako podpreti spremljanje in poročanje o lymski bolezni v državah članicah. V povezanem

projektu centra ECDC o spremljanju in poročanju o lymski boreliozi v državah članicah center v teh državah uporablja raziskave in individualne razgovore, ki jih izvajajo zunanji svetovalci. Svetovalci bodo ugotovili, katere ukrepe bo treba sprejeti za izvajanje resolucije Evropskega parlamenta in Evropski komisiji, Evropskemu parlamentu in državam članicam predložili posodobljene znanstvene podatke. Poročila o uspešnosti za ta projekt naj bi bila predložena do konca leta 2020.

Center ECDC na svojem spletnem mestu redno objavlja evropski zemljevid porazdelitve vektorjev za komarje, klope in peščene muhe. Center je prav tako še naprej spremljal širjenje virusa zahodnega Nila in izpopolnil orodje za modeliranje, namenjeno pomoči državam pri napovedovanju dejavnosti tega virusa in primerjanju različnih strategij obvladovanja vektorjev.

Center ECDC je prek mreže laboratorijev EVD-LabNet izdelal zunanje ocene kakovosti, da bi ocenil zmožnost laboratorijev za pravilno zaznavanje in določanje virusov iz rodu Orthopoxvirus.

Oktober je center organiziral svoje letno srečanje mreže z nacionalnimi kontaktnimi točkami, namenjeno novonastalim in vektorsko prenosljivim boleznim.

Zgoraj levo: Center ECDC spremlja evropske populacije komarjev

Spodaj: Letalo, katerega sponzor je DG ECHO, Generalni direktorat za evropsko civilno zaščito in evropske operacije humanitarne pomoči

Zgoraj: Obrat za
predelavo živil
Spodaj: Razvozlavanje
bakterioloških skrivnosti
izdelkov iz perutnine.
Majhne črne lise so
kolonije bakterije
Salmonella.

Izbruhi okužb, ki se prenašajo s hrano, zahtevajo evropski odziv

Bolezni, ki se prenašajo s hrano in vodo, ter zoonoze (program FWD). Leta 2019 sta center ECDC in Evropska agencija za varnost hrane (agencija EFSA) skupaj objavila dve poročili: poročilo o zoonozah „*Eno zdravje*“ EU 2018 in letno poročilo o protimikrobni odpornosti v zoonotskih in indikatorskih bakterijah pri ljudeh, živalih in v živilih. Analiza zbranih podatkov je pokazala stabilno število potrjenih primerov kampilobakterioze in salmoneloze med letoma 2014 in 2018 v EU pri ljudeh.

Pri ljudeh so bile okužbe z bakterijo *Escherichia coli*, ki proizvaja toksin šiga (STEC), med zoonozami, o katerih so v EU najpogosteje poročali, na tretjem mestu; število primerov STEC se je povečevalo tudi med letoma 2014 in 2018. Glede na poročilo o protimikrobni odpornosti (podatki iz leta 2017) se pri bakteriji *Campylobacter* v nekaterih državah kaže tako visoka raven odpornosti proti fluorokinolonom (kot je ciprofloksacin), da ti antibiotiki niso več učinkoviti pri zdravljenju hude kampilobakterioze.

Nujne poizvedbe (Urgent Inquiries, UI) so zahteve, ki jih podajo sodelujoče države ali center ECDC, da se razsežnost dogodka, do katerega je prišlo na nacionalni ravni, oceni v več državah. Podane in koordinirane so prek platforme EPIS-FWD. V letu 2019 je 23 sodelujočih

držav podalo 88 nujnih poizvedb, eno pa je podal center ECDC. Nujne poizvedbe so bile povezane s salmonelozo (39 poizvedb), listeriozo (20), okužbami z bakterijo *Escherichia coli*, ki proizvaja verocitotoksin (VTEC) (11), in hepatitisom A (8). V povprečju so na eno nujno poizvedbo prispeli odgovori iz 11 držav, 31 držav pa je odgovorilo na vsaj eno nujno poizvedbo.

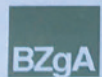
Sodelovanje z agencijo EFSA je bilo okrepljeno z uvedbo tedenskih telekonferenc za spremljanje širjenja dogodkov okužb, ki se prenašajo s hrano, v več državah in načrtovanje izdelave ocen tveganja za javno zdravje. Hitre ocene tveganj skupaj objavljata center ECDC in agencija EFSA. Leta 2019 je center ECDC skupaj z agencijo EFSA objavil tri skupne hitre ocene izbruha: dve o izbruhih listerioze v več državah in eno o bakteriji *Salmonella* Agona, povezani s formulo za dojenčke. Izbruhi listerioze so bili povezani s hladno dimljenimi ribjimi proizvodi in za uživanje pripravljenimi mesnimi narezki. S skupnimi povzetki obvestil ECDC–EFSA, ki so dani na voljo vsem ustreznim kontaktnim točkam, je poskrbljeno za bolj pravočasno komunikacijo z odgovornimi za obvladovanje tveganja.

Juckt's im Schritt?

Lass dich auf sexuell
übertragbare
Infektionen testen.

 liebesleben.de

Eine Aktion der Bundeszentrale für
gesundheitliche Aufklärung (BZgA) mit
Unterstützung des Fachverbandes
Aussenwerbung e. V., gefördert durch
die Bundesrepublik Deutschland.

Bundeszentrale
für
gesundheitliche
Aufklärung

FACHVERBAND
AUSSENWERBUNG E.V.

Reklamni pano v nemškem mestu Leer: „Vas srbi mednožje? Testirajte se na spolno prenosljive okužbe. To je vaše ljubezensko življenje. Zaščitite ga.“

LIEBES
LEBEN

Es ist deins.
Schütze es.

Nenehno naraščanje od leta 2010: sifilis

Virus HIV, spolno prenosljive okužbe in virusni hepatitis (program HASH). Usklajevalni odbor mreže STI pri centru ECDC je center zaprosil za oceno epidemioloških trendov za sifilis in predloge za možnosti odzivanja na stanje v zvezi s sifilisom v Evropi. V poročilu, ki je temeljilo na pregledu literature in sistematičnem pregledu, objavljenem leta 2019, so lahko pokazali, da število obvestil v Evropi narašča od leta 2010, še posebej pospešeno pa v zadnjih nekaj letih, v glavnem med moškimi, ki imajo spolne odnose z moškimi. V poročilu so predlagani na dokazih temelječi ukrepi za blaženje epidemije sifilisa.

Center je objavil standardizirani protokol raziskav za nacionalne ocene razširjenosti hepatitisa C. Štiriletni projekt, ki bo v pomoč državam članicam pri izvajanju nacionalnih anket o razširjenosti, je zdaj v prvi fazi. Ko bo končan, bo državam v pomoč pri oceni resničnega bremena bolezni med njihovim prebivalstvom.

Center ECDC je tesno sodeloval z agencijo UNAIDS pri pripravi serije evropskih načel za predekspozicijsko profilakso (PrEP) za virus HIV, ki je usmerjena k zagotavljanju storitev PrEP in spremljanju nacionalnih programov. Cilj sta podpora državam članicam pri izvajanju in spremljanju predekspozicijske profilakse za virus HIV ter zagotovitev standardiziranega orodja za spremljanje za PrEP na območju EU/EGP.

Center ECDC je skupaj z Evropskim centrom za spremljanje drog in odvisnosti začel izvajati fazo zbiranja dokazov glede smernic za preprečevanje nalezljivih bolezni pri injicirajočih uporabnikih drog. Zbiranje podatkov bo končano v letu 2020. Posodobljen dokument s smernicami je načrtovan za leto 2021.

Cepite se!

Gripa in druge virusne okužbe dihal (program IRV).

Sezonska gripa vsako zimo zelo obremenjuje zdravstvene storitve v Evropi, zato je med starejšimi na deset tisoče smrti. Javno zdravje na nove in nepričakovane načine ogrožajo tudi zoonotska gripa in drugi novonastali respiratorni virusi. Za usmerjanje programov cepljenja v zvezi s sezonsko gripo je potrebno redno virološko in epidemiološko spremljanje.

Primeri virusov zoonotske gripe, ki so zaskrbljujoči, vključujejo ptičjo gripo A(H5N1) (od 90. let 20. stoletja), ptičjo gripo H5N8, H7N9, H7N7 in H10N8 ter prašičjo gripo A(H1N1). Primer novonastalega respiratornega virusa, ki ni virus gripe, je koronavirus, ki povzroča bližnjevzhodni respiratorni sindrom (MERS-CoV).

Marca je center ECDC v okviru pripravljenosti na pandemijo organiziral tri delavnice o gripi z vsemi državami EU/EGP, kjer so pregledali njihove smernice za pripravljenost in izmenjali izkušnje z načrtovanjem pripravljenosti.

Center ECDC in Regionalni urad SZO za Evropo sta nadaljevala skupno spremljanje gripe: med sezono gripe je na spletnem mestu www.flunewseurope.org objavljen tedenski bilten o njej. Druga področja skupnega dela so zajemala oceno bremena bolezni pri gripi, oceno resnosti pandemije gripe ter prispevke h globalnemu procesu izbire sevov za cepiva proti gripi. Decembra sta center ECDC in Regionalni urad SZO za Evropo izvedla prvo regionalno skupno oceno stanja na področju sezone gripe za vseh 53 držav evropske regije. Cilj je bil predložiti zgodnjo oceno v pomoč državam članicam pri pripravi njihovih zdravstvenih sistemov na prihajajočo sezono gripe. Center ECDC je še naprej financiral zunanjo mrežo I-MOVE, ki podaja ocene učinkovitosti cepiva proti sezonski gripi in pripravlja dragocene podatke za sestavo cepiva proti gripi v naslednji sezoni.

Center ECDC s svojo službo za epidemiološko obveščanje spremlja viruse zoonotske gripe in druge porajajoče se respiratorne viruse v realnem času. Kot v preteklih letih sta center ECDC in Evropska agencija za varnost hrane objavljala četrletna skupna poročila o oceni stanja na področju ptičje gripe.

Center je še naprej usklajeval Evropsko mrežo za spremljanje gripe (EISN) in Mrežo evropskih referenčnih laboratorijev za človeško gripo (ERLI-Net). Center ECDC je pripravil dvoletno zunanjo oceno kakovosti za laboratorijsko testiranje virusov gripe; dokončano bo v letu 2020.

Leta 2019 je center uvedel tečaje e-učenja za bioanalitiko gripe. Na tečajih so prikazani načini uporabe in analize podatkov sekvenciranja.

Pred tem je center ECDC junija v Luksemburgu organiziral srečanje nacionalnih kontaktnih točk za komunikacijo, na katerem sta sodelovala tudi Generalni direktorat za zdravje in varnost hrane ter Regionalni urad SZO za Evropo. Med srečanjem so države članice predložile povratne informacije o portalu o cepljenju.

Osebe centra ECDC med sezono gripe ne tvega. Prejme #CepivoProtiGripi, ker #CepljenjeDeluje. Ni treba poudarjati: vsi so #ponosnizagovornikicepljenja.

Tuberkuloza: razširjenost in preprečevanje

Tuberkuloza (program za tuberkulozo). Države članice EU/EGP, predpristopne države EU in države, ki jih zajema evropska sosedstva politika, imajo različne epidemiološke profile v zvezi s tuberkulozo: za pet vzhodnih in jugovzhodnih evropskih držav je značilno srednje breme (proti zdravilom odporne) tuberkuloze, zahodne evropske države pa so večinoma države z nizkim bremenom in možnostjo, da napredujejo k odpravi tuberkuloze. Ljudje, ki jih ogroža tuberkuloza, v okoljih z nizkim bremenom večinoma izhajajo iz ranljivega, težko dosegljivega dela prebivalstva. K epidemiologiji prispeva tudi tuberkuloza pri migrantih. V državah s srednjim bremenom je tuberkuloza pogostejše prisotna pri splošnem prebivalstvu.

Končan je bil triletni projekt o študijah popisa tuberkuloze. Cilj projekta je bil ocena popolnosti obvestil o tuberkulozi v šestih državah članicah (Hrvaška, Danska, Finska, Nizozemska, Portugalska in Slovenija). Projekt je pokazal, da se popolnost v teh državah giblje med 74 % in 100 %, zato je za pridobivanje natančnejšega pogleda na resnično breme tuberkuloze v teh državah možen pristop z združevanjem podatkov iz različnih virov (npr. sistemov za spremljanje, bolnišnic, laboratorijev in zavarovalniških zbirk podatkov).

Na svetovni dan tuberkuloze (24. marca) sta center ECDC in Regionalni urad SZO za Evropo predstavila skupno *letno poročilo o spremljanju in nadzoru tuberkuloze v Evropi* (podatki iz leta 2017). V poročilu so pokazali, da število obvestil o tuberkulozi še vedno pada, a ostaja na ravni, ki ni zadostna za doseganje ciljev, navedenih v ciljnih ZN za trajnostni razvoj.

Uspešni triletni projekt, ki je bil usmerjen na pet najbolj prednostnih držav kar zadeva tuberkulozo v Evropi, je spodbudil prizadevanja za razširitev podobne podpore na vse države članice. Projekt bo sestavljen iz skupnih delavnic, dejavnosti usposabljanja, obiskov in obliki izmenjav in svetovalne podpore posameznim državam. Prva dejavnost je že časovno načrtovana: delavnica o presejanju migrantov za tuberkulozo bo potekala v Atenah v Grčiji februarja 2020, sodelovalo pa bo 11 držav (Avstrija, Belgija, Hrvaška, Ciper, Nemčija, Grčija, Italija, Malta, Portugalska, Slovenija in Španija).

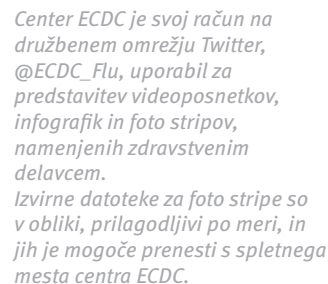
Skupno srečanje s SZO v zvezi s spremljanjem je potekalo maja v Haagu. Tematika je vsebovala izboljšanje spremljanja tuberkuloze ter njeno preprečevanje in obvladovanje. Temu srečanju je sledilo srečanje v obliki delavnice v vasi Wolfheze, ki so ga skupaj organizirali SZO, nizozemska fundacija za tuberkulozo KNCV in center ECDC. Srečanje je bilo osredotočeno na „Pretvorbo zavez srečanja Združenih narodov na visoki ravni o tuberkulozi v dejanja“.

Skupni obisk držav, skupaj s SZO, na Nizozemskem je potekal junija, namenjen pa je bil svetovanju o obsegu in prednostnem razvrščanju pri presejanju migrantov za latentno okužbo s tuberkulozo. Med obiskom so strokovnjaki svetovali tudi o tem, kako ohranjati znanje in strokovno znanje o tuberkulozi: kako lahko strokovnjaki vzdržujejo svoje veščine, če so v svoji državi soočeni le z zelo nizkim številom primerov?

Levo: Učinkuje proti mnogim nalezljivim boleznim: odprite okno in prezračite!

"I was contagious, but refused to go home."

As a healthcare worker, there's a lot you can do against the flu:
Get vaccinated each year, wash your hands,
and stay home when sick.

Cepiva delujejo

Bolezni, ki jih je mogoče preprečiti s cepljenjem (program VPD). Izvedba učinkovitih nacionalnih programov cepljenja po vsej Evropi je zgodba o uspehu javnega zdravja. Za varovanje zdravja evropskih državljanov je treba programe cepljenja nadaljevati in razširiti. Center ECDC podpira Komisijo in države članice pri obravnavi izzivov na ravni EU v zvezi z boleznimi, ki jih je mogoče preprečiti s cepljenjem, in cepljenjem.

Center ECDC je vzpostavil mrežo sodelovanja v podporo nacionalnim tehničnim svetovalnim skupinam za imunizacijo (National Immunisation Technical Advisory Groups, NITAG) v državah članicah. Skupine NITAG so neodvisni odbori, ki ocenjujejo znanstvene dokaze o cepivih in imunizaciji ter dajejo priporočila nacionalnim odborom za cepljenje. Cilj sta krepitev in izboljšanje učinkovitosti in uspešnosti ocen znanstvenih dokazov po vsej Evropi. Mreža, ki je bila ustanovljena leta 2018, je imela prvi sestanek leta 2019, namenjen pa je bil dogovoru o njenem referenčnem okviru; izvedena je bila tudi serija spletnih seminarjev. Delovna skupina si je že ogledala znanstvene dokaze o cepivih in strategijah cepljenja, pri čemer se je najprej posvetila cepivom proti gripi v povezavi z otroki in starejšimi osebami.

Center je začel zbirati dokaze v podporo smernicam za temeljni razpored cepljenja v EU, pri tem pa upošteval priporočila SZO za rutinsko cepljenje. Eden od ciljev je izboljšanje združljivosti nacionalnih razporedov in spodbujanje pravičnosti na področju zaščite zdravja pri vseh državljanih. Predlog bo dokončan leta 2020.

Poskusna različica novega evropskega portala z informacijami o cepljenju centra ECDC je bila decembra predložena državam članicam v posvetovanje in preizkušanje.

Uradna javna predstavitev je načrtovana za april 2020. Portal o cepivih ponuja objektivne, pregledne in posodobljene informacije o cepivih, koristih cepljenja, varnosti cepljenja in postopku farmakovigilance.

Center ECDC je začel izvajati tudi projekt za izboljšanje zbiranja in upravljanja podatkov o precepljenosti v Evropi.

Poleg tega je center ECDC pomagal Generalnemu direktoratu za zdravje in varnost hrane organizirati svetovni vrh o cepljenju, ki je 12. septembra 2019 potekal v Bruslju pod okriljem predsednika Evropske komisije, Jean-Clauda Junckerja, in generalnega direktorja SZO, Tedrosa Adhanoma Ghebreyesus. Center ECDC je bil del programskega odbora vrha, direktorica centra ECDC, dr. Andrea Ammon, pa je sodelovala pri skupni razpravi o oklevanju pri cepivih.

Center ECDC je nadaljeval sodelovanje pri skupnem ukrepu za cepljenje, ki ga sofinancirajo agencija CHAFAA (Izvajalska agencija za potrošnike, zdravje, kmetijstvo in hrano) ter 17 držav članic EU. Primarni cilj skupnega ukrepa je povečanje precepljenosti v EU z vzpostavitvijo mehanizmov za sodelovanje po vsej EU.

Spletna stran Vaccine Scheduler, ki prikazuje razporede cepljenja v EU, je bila z več kot 34 000 uporabniki leta 2019 (26 500 leta 2018) in več kot 180 000 ogledi strani (160 000 leta 2018) ena od najbolj priljubljenih funkcij spletnega portala centra ECDC v letu 2019.

Spremljanje bolezni je globalna dejavnost: obiskovalci iz afriškega centra za obvladovanje bolezni v centru za delovanje v izrednih razmerah, ki je del ECD razpravljajo o vprašanih javnega zdravja

Več podatkov, še hitreje in za več boleznih

Spremljanje bolezni

Prvič od svoje ustanovitve je centru ECDC uspelo v treh mesecih od zaključka zbiranja podatkov objaviti 75 % podatkov o spremljanju, zbranih o boleznih in patogenih, o katerih se v EU poroča. Podatki so objavljeni in vizualizirani v spletnem *atlasu za spremljanje nalezljivih bolezni*. S tem je zagotovljeno, da so podatki centra ECDC o spremljanju na voljo precej hitreje, tako da jih lahko strokovnjaki in nosilci odločanja na ravni EU in v državah članicah uporabijo prej. Objava 75 % vseh podatkov v treh mesecih po naključju izpolnjuje tudi enega od notranjih kazalnikov uspešnosti centra ECDC.

Atlas za spremljanje zajema 58 bolezni in vprašanj v zvezi z zdravjem ter kazalnike kakovosti podatkov. Leta 2019 je do njega dostopalo več kot 25 000 uporabnikov s skoraj 90 000 ogledi strani. Nabori podatkov so, odvisno od bolezni, na voljo v tedenski, mesečni ali letni obliki.

Obveščanje o epidemijah

Leta 2019 je center ECDC zaznal 306 dogodkov (2018: 377), ki izpolnjujejo merilo grožnje javnemu zdravju, kot je opredeljeno v merilih sistema zgodnjega obveščanja in odzivanja EU. Pri 58 zaznanih grožnjah je sledil nadzor nove grožnje (2018: 71). Od vseh dogodkov jih je 192 (62 %) izviralo iz EU (2018: 62 %). Objavljenih je bilo

81 sporočil EWRS in 153 komentarjev (2018: 104 sporočila EWRS, 139 komentarjev). Sedem sporočil EWRS je bilo razvrščenih v „opozorilna obvestila“, 74 pa v „druge informacije“; posledica pri 11 je bila pobuda za oceno nove grožnje v orodju za sledenje grožnjam (Threat Tracking Tool, TTT).

Pripravljenost

Krepitev zmogljivosti ter nenehna pripravljenost in načrtovanje odzivanja, vključno s prepoznavanjem trenutnih vrzeli v zmogljivostih pripravljenosti, so ključni elementi evropskega odziva na velike epidemije in druge resne čezmejne grožnje zdravju. Nedavne mednarodne grožnje so pokazale, kako pomembni za vse vidike pripravljenosti so zanesljivi znanstveni dokazi.

Na področju pripravljenosti skupnosti je center ECDC dokončal triletni projekt, namenjen raziskovanju načinov, na katere skupnosti, na primer lokalne skupnosti ali združenja državljanov, komunicirajo z ustanovami, ki so v obdobju izrednih razmer na področju javnega zdravja odgovorne za pripravljenost in odzivanje.

Center je zagotovil tehnično podporo Evropski komisiji pri izvajanju člena 4 Sklepa št. 1082/2013/EU o resnih čezmejnih nevarnostih za zdravje. Center ECDC je bil del delovne skupine, ki je pregledala triletno raziskavo o nacionalni pripravljenosti. Marca so vse države sodelovale na delavnicah o pripravljenosti na epidemijo gripe, da bi razpravljale o posodobitvah nacionalnih načrtov za pripravljenost na pandemijo.

Oktober je center ECDC organiziral simulacijsko vajo v Grčiji. Scenarij je temeljil na namernem izpustu

Zgoraj: Predstavitev orodja HEPSA za samoocenjevanje pripravljenosti na izredne razmere na področju zdravja
Spodaj: Oktobra je center ECDC gostil 34. srečanje svetovalnih odborov za informacijske in komunikacijske tehnologije pri agencijah EU

patogenov. Pri ocenjevanju svojega zavedanja biološkega tveganja ter ocenjevanju svoje pripravljenosti na dogodke v zvezi z biološko varnostjo in biološkim terorizmom je sodelovalo 27 držav.

Center je dokončal pregled literature o načinih, na katere so strokovni dokazi med odzivanjem na izredne razmere uporabljeni pri procesu odločanja. O rezultatih so razpravljali na srečanju strokovnjakov, dokončani pa so tudi načrti za dodatno terensko delo leta 2020.

Maja je center ECDC organiziral svoje letno srečanje s kontaktnimi točkami za pripravljenost in odzivanje. Septembra je v Sloveniji potekala delavnica usposabljanja za obveščanje o tveganju in kriznem usklajevanju. Decembra je bilo organizirano srečanje strokovnjakov o kazalnikih pripravljenosti javnega zdravja.

Odzivanje

S hitrimi ocenami tveganja imajo države članice in Evropska komisija podporo pri svojih prizadevanjih za pripravljenost, saj zagotavljajo povzetek grožnje, ponudijo oceno tveganja, ki ga grožnja predstavlja, in povzemajo koristne informacije o razpoložljivih ukrepih odzivanja in blaženja.

Leta 2019 je center pripravil 24 hitrih ocen tveganja, od katerih so bile tri hitre ocene izbruhov, pripravljene skupaj z Evropsko agencijo za varnost hrane. Grožnje so vključevale enterobakterije, odporne proti karbapenemu, ebolo v Demokratični republiki Kongo, mrzlico denga, listeriozo in bolezen, ki jo povzroča virus zika.

Center ECDC je objavil tudi 10 epidemioloških posodobitev, ki so zagotovile posodobljene informacije o razvijajočih se izbruhih ali grožnjah javnemu zdravju. Epidemiološke posodobitve običajno vsebujejo številna primerov, časovno in geografsko porazdelitev, porazdelitev po starosti in spolu, informacije o ugotovljenih oz. potencialnih dejavnostih tveganja ter oceno tveganja. Leta 2019 so epidemiološke posodobitve obravnavale izbruh ebolo v Demokratični republiki Kongo, bolezen, ki jo povzroča virus zika, in mrzlico zahodnega Nila.

Center ECDC je dokončal svojo metodologijo (vključno z naborom preoblikovanih predlog) za hitre ocene tveganja. Z novo metodologijo je proces poenostavljen, olajšuje pa tudi prepoznavanje zunanjih strokovnjakov in zagotavlja vključenost držav članic. Države članice lahko zdaj prek sistema centra za shranjevanje in upravljanje znanstvenega svetovanja (Scientific Advice Repository and Management System, SARMS) k hitrim ocenam tveganja prispevajo že v zgodnji fazi.

Znanstveno svetovanje

Priprava neodvisnega znanstvenega svetovanja, ki temelji na dokazih ter je metodološko ustrezno, uporabno in pravočasno, je ena od najpomembnejših nalog centra ECDC.

Leta 2019 je center ECDC še naprej deloval na področju uvajanja svoje znanstvene strategije. Center ECDC je objavil 219 znanstvenih publikacij, vključno z 58 tehničnimi poročili/dokumenti z navodili (ki jih je objavil v lastni režiiji) in 89 medsebojno pregledanimi članki (v znanstvenih revijah).

Center ECDC kot javno financirana agencija skrbi za to, da je večina njegovih znanstvenih publikacij prosto dostopna na njegovem spletnem mestu in na spletnih mestih znanstvenih revij. Leta 2019 je bilo 82 % publikacij centra ECDC v medsebojno pregledanih revijah odprto dostopnih.

Svoje posodobljeno orodje IRIS 2.0 za prednostno razvrščanje znanstvenih prispevkov je center ECDC uspešno uporabil pri ocenjevanju svoje strategije za obdobje 2021–2027. Orodje IRIS podaja nasvete za strateško usmeritev dejavnosti centra in predlaga dejavnosti, ki jih je mogoče okrepiti ali zmanjšati.

Center ECDC je objavil tudi metodološka navodila o upravljanju heterogenosti pri združevanju podatkov iz različnih sistemov spremljanja.

Mikrobiologija

V letu 2019 je center ECDC na podlagi najnovejših razpoložljivih podatkov (2018) izvedel ocenjevanje zmogljivosti mikrobioloških laboratorijev za spremljanje nalezljivih bolezni na nacionalni in vseevropski ravni. Sistem za nadzor zmogljivosti laboratorijev v EU, krajše imenovan EULabCap, temelji na naboru 60 dogovorjenih kazalnikov. Sodelovale so vse države EU/EGP. Indeks EULabCap, ki izraža zmogljivost javnozdravstvenih mikrobioloških laboratorijev v državah članicah, se še naprej izboljšuje. Povprečni rezultat v EU je leta 2018 znašal 7,8/10 (ustrezna do visoka raven zmogljivosti) in je v primerjavi z letom 2013 pokazal, da se je vrzel med državami postopno zmanjšala za približno tretjino. Vseh 30 držav je v letu 2018 doseglo srednjo ali visoko raven zmogljivosti, laboratorijske zmogljivosti v več kot dveh tretjinah držav pa so zadostne za zanesljivo pripravljenost javnega zdravstva. V splošnem se je zmogljivost laboratorijev v EU v zadnjih petih letih povprečno povečala za 15 %. Uspešnost, ki je bila pod optimalno, je bila zaznana pri spremljanju protimikrobne odpornosti virusov gripe in bakterijskih patogenov, ki se prenašajo s hrano.

Center ECDC je med svojimi kontaktnimi točkami za mikrobiologijo in spremljanje izvedel raziskavo o samodejnem poročanju o laboratorijskih podatkih nacionalnim zbirkam podatkov za spremljanje. Trinajst držav članic za poročanje o boleznih že uporablja delno ali popolnoma avtomatiziran sistem. Te ugotovitve bodo osnova za razvoj digitalnega sistema spremljanja nalezljivih bolezni v EU.

Center ECDC je podprl Evropsko komisijo pri izvajanju evropske uredbe o in-vitro diagnostičnih medicinskih pripomočkih in pomagal Izvajalski agenciji za potrošnike, zdravje, kmetijstvo in hrano pri pripravi razpisov za krepitev zmogljivosti referenčnih laboratorijev v EU glede protimikrobne odpornosti.

Med zmogljivostmi laboratorijev v EU obstajajo znatne razlike. Zunanje ocene kakovosti centra ECDC zagotavljajo zgoščene povratne informacije in pomoč pri izboljšanju kakovosti delovanja laboratorija.

Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni ter evropska javnozdravstvena skupnost

Usposabljanje na področju javnega zdravja

Program štipendiranja centra ECDC pripravlja terenske epidemiologe (EPIET) in mikrobiologe (EUPHEM) za posege pri čezmejnih izbruhih in drugih grožnjah javnemu zdravju. Leta 2019 je v programu štipendiranja centra ECDC in programih, povezanih s programom EPIET, diplomiralo 37 štipendistov (generacija 2017). Konec leta je bilo vpisanih 78 štipendistov (41 v generaciji 2018 in 37 v generaciji 2019). Program, ki deluje v javnozdravstvenih inštitutih in laboratorijih v državah EU/EGP, je sestavljen iz uvodnih predavanj, modulov usposabljanja in terenskih raziskav znotraj območja EU/EGP ter zunaj njega. Znanstveni koordinatorji in mentorji obiskujejo ustanove, da na mestih usposabljanja zagotovijo zadostne zmogljivosti.

Leta 2019 je bila zaključena zunanja ocena programa štipendiranja centra ECDC, v kateri je bil podan sklep, da so nameni in cilji programa pomembni za njegove deležnike na nacionalni ravni in ravni EU. Za še posebej dragocen je veljal njegov prispevek k mreži javnozdravstvenih strokovnjakov, ki se lahko učinkovito in usklajeno odzovejo na čezmejne grožnje. V oceni so ugotovili tudi, da je program pomembno prispeval k naraščajočim javnozdravstvenim zmogljivostim v

državah članicah. Pot držav članic, ki jo delno subvencionirajo države članice, je štela kot pomemben dodatek h glavni poti EU in kot dober način za zmanjšanje neenakosti med državami članicami glede zmogljivosti.

Mednarodni odnosi in podpora državam. Center ECDC vzdržuje široko strokovno mrežo.

Leta 2019 je organiziral prvo srečanje svojih kontaktnih točk v mednarodnih centrih za obvladovanje bolezni (Centers for Disease Control, CDC) za Afriko, Kanado, Kitajsko, Karibe, Izrael, Tajsko in ZDA. Udeleženci srečanja so vzpostavili mrežo mednarodnih centrov za obvladovanje bolezni ter se dogovorili za letna srečanja in četrtletne videokonference.

Center ECDC je dokončal dvoletni projekt (2017–2019), namenjen pripravi nacionalnih organov v državah zahodnega Balkana in Turčiji na sodelovanje v sistemih in mrežah centra ECDC. Projekt ECDC-IPA5, ki je bil izveden s finančno pomočjo Generalnega direktorata za sosedsko politiko in širitvena pogajanja v okviru instrumenta za predpristopno pomoč, je prispeval h krepitvi nacionalnih zmogljivosti spremljanja, javnozdravstvene mikrobiologije in pripravljenosti.

Februarja sta center ECDC in agencija EFSA v Beogradu v Srbiji organizirala regionalno delavnico o pristopu „eno zdravje“, usmerjenem proti protimikrobni odpornosti. Sodelovalo je več kot 40 strokovnjakov iz sektorjev zdravja ljudi in zdravja živali.

Levo: Udeleženci programa štipendiranja centra ECDC se zbirajo za skupinsko fotografijo

Obveščanje o javnozdravstvenih zadevah

Številne naše komunikacijske dejavnosti so namenjene evropski javnozdravstveni skupnosti, zlasti strokovnjakom za javno zdravje, znanstvenikom in novinarjem.

Center ECDC je leta 2019 objavil 219 znanstvenih publikacij, vključno s hitrimi ocenami tveganja in rednimi poročili o spremljanju. Na glasilo o publikacijah je bilo leta 2019 naročenih 4 217 naročnikov, kar je 488 več kot leto prej. Center ECDC vedno pogosteje objavlja podatke, grafe, zemljevide in infografike v prenosljivih oblikah, ki niso zaščitene z avtorskimi pravicami, da lahko partnerji in deležniki znova uporabijo vsebino, ki jo objavlja.

Število sledilcev na skupnem računu centra ECDC na družbenem omrežju Twitter (@ECDC_EU) se je povečalo za 4 738 novih, kar je prirastek za 19 %. Center ECDC ima na tem družbenem omrežju zdaj skoraj 30 000 sledilcev. Vsi računi centra ECDC na družbenih omrežjih so preverjeni in določeni za zaupanja vreden vir, kar krepi njihovo verodostojnost.

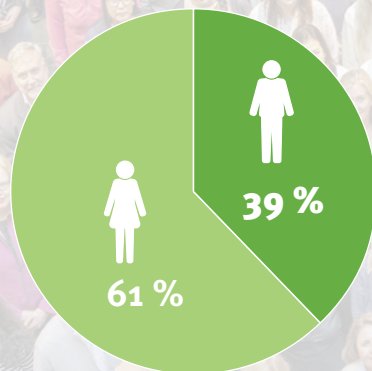
Analiza medijev za leto 2019 kaže, da je bilo v EU (tako v tisku kot na spletu, brez družbenih medijev) objavljenih 7 973 (10 047 leta 2018) prispevkov medijev, v katerih je omenjen center ECDC, kar predstavlja 20-odstotno zmanjšanje. Tematike, ki so bile v novicah najpogostejše omenjene, so bile cepiva in cepljenje, ošpice, protimikrobna odpornost in poraba antibiotikov, sezonska in ptičja gripa, tuberkuloza, spolno prenosljive bolezni, virus HIV in hepatitis.

Spodaj: Medsektorsko srečanje za novi portal o cepljenju

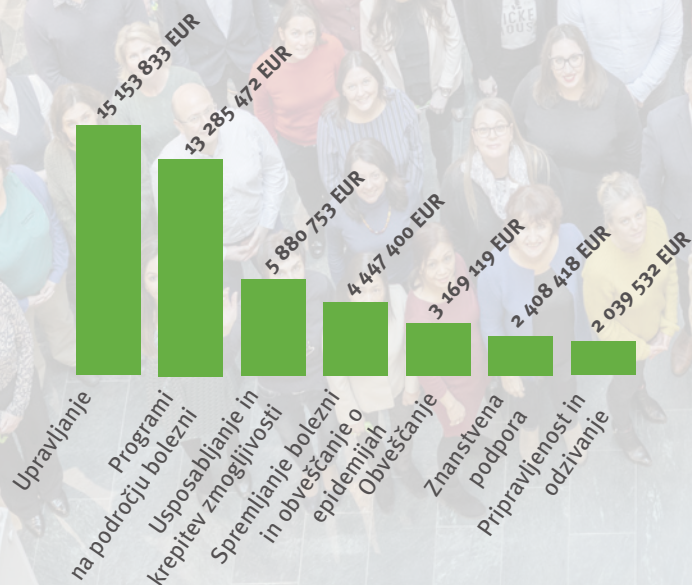

Center ECDC v številkah

Uravnotežena zastopanost spolov v centru ECDC

Proračun 2019

Uslužbenci centra ECDC po državah

Center ECDC je imel na dan 31. decembra 2019 skupaj 268 statutarnih uslužbencev.

Tiskana različica

PDF TQ-AX-20-001-SL-N

**Evropski center za preprečevanje
in obvladovanje bolezni (ECDC)**

Gustav III:s Boulevard 40
169 73 Solna, Švedska

Tel.: +46 (0)8 58 60 10 00
Faks: +46 (0)8 58 60 10 01
www.ecdc.europa.eu

Agencija Evropske unije
www.europa.eu

Naročite se na naše publikacije:
www.ecdc.europa.eu/en/publications

Stopite v stik z nami.
publications@ecdc.europa.eu

🐦 Sledite nam na družbenem omrežju Twitter.
[@ECDC_EU](https://twitter.com/ECDC_EU)

📘 Všečkajte našo Facebook stran.
www.facebook.com/ECDC.EU

Urad za publikacije
Evropske unije

PDF ISBN 978-92-9498-474-6